

juist op dat ongewone uur, wanneer ze in de week altijd op hun post moesten zijn. En 's winters kreeg Louise haar warme stoof, want ze had altijd last van koude voeten. En dan spotte Hannie: boven in je moderne omgeving kan je geen stoof hebben maar hier is zij getolereerd. En Louise was dol op nieuwtjes. — 't Heele stadje laat me koud — zei ze, maar met haar oogen vroeg ze altijd verder, begeerig als naar een lekkeren hap.

Uit en aan komt nu het heele spel van heur samenleven toegetreden, een stroom van herinneringen, die aanvloeien van rondom, en als ze voor het raam de laatste Zondagswandelaars ziet voorbijtrekken in den gevallen schemer is het of ze midden in een stroom voortglijdt. Een overmacht van herinneringen, die nog toevloeit van allen kant. Zij roept ze niet op, ze slepen haar mee, haar leven ligt om haar heen in de duistere kamer. Zij is weer jong en het broertje wordt geboren, Louise en zij ieder aan een kant van 't wiegje. Hij lacht naar mij. Nee, nu naar mij. — Hij wil bij mij komen. — Je steekt je handen uit, je moet niets doen en zien bij wie hij dan wil komen. — Jij lacht tegen hem — dat mag toch — nee niet lachen, gewoon doen, zien bij wie hij wil. —

Dàn dat gevoel van het zware ventje dat zijn armpjes om haar hals sloeg. En toen de moeder gestorven was, de aanblik van het kind, dat veranderd leek door dit feit. Daarna stierf de vader, toen was hij een weesje. Ze omvat het mooie rustige kind nog in de herinnering, het voelt als haar kind. Zij is toch moeder geweest. Niet een zuster, neen een moeder die haar kind verliezen moest en die toch het leven weer kon opvatten, daar er nog een band was in 't leven, dat alleen niet te dragen zou zijn geweest, een die met haar samen dat droeve voorttrok de levensdagen in.

— O zuster — klaagt Hannie's stem plotseling luidop in de diepe duistere stilte en in dien klaagtoon is de verknochtheid aan 't eigen bloed, de vergiffenis al ingeslopen.

Samen hebben zij al de wreede schokken van sterfgeval na sterfgeval moeten doormaken, juist in een tijd, toen de bloei der jeugd openbrak. En die schokken zijn geweest als vuistslagen, die haar opgroeiende gestalten ter aarde wierpen, als gure vorstnachten, waarin het hart van elke plant verstijft.

Zij hebben zich toen tot elkaar gekeerd tot troost; zij, die te gehavend waren om elk afzonderlijk staande te blijven, hebben elkaar gestut. Zich aan elkaar klemmend hebben zij zich in heur afzondering opgericht en verder geleefd met den sterken steun van het gestorven kind.

Langzamerhand komt weer een nacht aan, de tweede nu al. Morgen in de frissche nieuwe week zal heel het stadje het weten, het stadjesgeklots dat steekt als een wond.

Ze ziet den notaris op de societeit voor 't raam, dat raam waar ze altijd langs moet en waar een klomp mannehoofden bijeen zit aan de borreltafel. Lachen, stiklachen zullen ze om die juf op de armenschool. Ze zullen spreken